

ราชันแห่งราชัน

KING OF KINGS

“...พระราชาเป็นสง่าของแคว้น...ในเวลาที่มีเหตุการณ์สำคัญมาสู่ชาติบ้านเมือง เช่น มีศึกสงคราม เป็นต้น ทหารชาติใดมี พระราชาเป็นจอมทัพ มีขวัญดีกว่าทหารที่ไม่มี พระราชาเปรียบเหมือนธงชัยของชาติเรา...”

พระราชนิพนธ์ เรื่อง “ช่วยอำนาจ”
ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาธีรราชเจ้า

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

พระปฐมบรมราชโองการอันแสดงถึงพระราชปณิธานที่จะทรงดำรงอยู่ในทศพิธราชธรรม เพื่อความไพบูรณ์รุ่งเรืองของ
ราชอาณาจักรและเพื่อความสุขสวัสดิ์ของพสกนิกร

[บทความนี้ตีพิมพ์ในวารสารวิทยาศาสตร์ทหารบก ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๔๙
สิบปีก่อนปีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี และปีสวรรคต พ.ศ. ๒๕๕๙]

บทความเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชาธิราชเจ้าผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เนื่องในมิ่งมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

พ.อ.หม่อมเจ้าเฉลิมศึก ยุคล ประพันธ์ในนามพสกนิกรกรมวิทยาศาสตร์ทหารบก ที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้าง พร้อมครอบครัว และทหารประจำการ ทั้งที่ยังรับราชการ ปลดจากกองประจำการ ลาออกจากราชการ และ เกษียณอายุราชการแล้ว ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นสุดจะหาถ้อยคำพรรณนาได้หมด และสุดแสนจะ ปลื้มปิติที่ได้เกิดเป็นคนไทยและมีชีวิตอยู่ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชเจ้าพระองค์นี้ ผู้ทรงเป็นราชันแห่งราชันโดยแท้

สพพิ รณัฐ สุขุ โหติ

ราชา เจ โหติ ธมมิโก

ถ้าพระราชเป็นผู้ทรงธรรม ราษฎรทั้งปวงก็เป็นสุข

พุทธศาสนสุภาษิต

ถ้าจะถามว่ามีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดในจักรวาลในช่วงอายุขัยของพวกเราที่ยังมีลมหายใจอยู่ขณะนี้ ที่ ทรงอุทิศทั้งพระวรกายและพระราชหฤทัยในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามตำแหน่งหน้าที่พระมหากษัตริย์ด้วยทศพิธ ราชธรรมและด้วยความอุตสาหะวิริยะยิ่ง เพื่อให้พสกนิกรของพระองค์มีความสุข มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ว่าผู้นั้นจะ อยู่แห่งหนใดในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเป็ชาติพันธุ์ใด ไม่ว่าจะนับถือศาสนาหรือยึดมั่นในลัทธิใด จักได้รับพระมหา กรุณาธิคุณเสมอกัน จนทรงได้รับคำยกย่องและเทิดพระเกียรติจากนานาอารยประเทศและองค์การระหว่างประเทศอย่าง ต่อเนื่อง สำหรับคนไทยแล้วคำตอบจะเป็นอื่นไปไม่ได้นอกจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิ เบศรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร์ สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

“เมื่อ ๒๕ ปีโพน ต่อหน้ามหาสมาคม กอปรด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ พระราชาพระองค์หนึ่งตรัสมีความสังเขปว่า **“ข้าพเจ้าขอขอบใจที่ได้มอบราช สมบัติให้ ข้าพเจ้าจะทำทุกอย่างเพื่อประเทศชาติ และเพื่อความผาสุกของประชาชนอย่างเต็มความสามารถ ขอให้ท่าน จงช่วยกันทำดังกล่าว”** แล้วเสด็จก้าวไปจากมหาสมาคมนั้น ครั้นแล้วก็ทรงหันกลับมาใหม่ แล้วตรัสอย่างหนักหน่วงว่า **“และด้วยใจสุจริต”** พระมหากษัตริย์พระองค์นั้นคือพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดวงมณี ดวงประทีป และดวงใจของมวลชนชาวไทย พระราชกระแสน้ำและสี่พระพักตร์ตอนที่รับสั่งนั้น เป็นที่ซาบซึ้งจับจืดและตื่นตันใจผู้ที่มี วาสนาได้เห็นได้ฟัง อย่างยากยิ่งจะพรรณนาให้ถูกต้องได้ เพราะว่า ประการแรก ขณะนั้นทรงมีพระชนม์เพียง ๑๘ พรรษา อีกทั้งเป็นยามที่ตื่นตระหนกและเศร้าหมอง เจ็บแสบหัวใจอย่างสุดที่พระมหากษัตริย์หรือบุคคลใดจะพึงกำลังเผชิญในชีวิต อีกทั้งเป็นกาลเวลาที่บ้านเมืองกำลังปั่นป่วน มีอาชญากรรมที่ทรงทราบหรือทรงเดาได้ว่า เหตุการณ์ภายในประเทศต่อไปแม้เพียง ชั่วโมงข้างหน้า วันหน้า จะเป็นอย่างไร (หมายเหตุ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระบรมเชษฐาธิราช ต้องพระแสง ปืนพกสวรรคต ด้วยสาเหตุที่ยังมีดমনจนทุกวันนี้ ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ในพระบรมมหาราชวัง เข้าวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ สามวันก่อนที่เสด็จพระราชดำเนินกลับประเทศสมาพันธรัฐสวิส เพื่อทรงศึกษาต่อ) ประการที่สอง พระราช กระแสและพระสุรเสียง ตลอดจนสี่พระพักตร์ในขณะรับสั่งนั้น แสดงถึงความจริงจัง ความแน่ชัด และความเด็ดขาด เห็นได้ ชัดว่าเป็นพระราชกระแสน้ำที่มาจากเบื้องลึกสุดของพระราชหฤทัย จึงเป็นราชปฏิญาณที่แน่นอนและเด่นชัด

และเห็นได้ว่าเป็นพระราชดำรัสที่รับสั่งโดยที่มีได้ทรงตระเตรียม แต่งหรือเขียนไว้ก่อน จึงไม่มีผู้ใดเตรียมบันทึกพระราชกระแสรับสั่งไว้ และต่อมาเพียงไม่กี่วันก็ทรงเสด็จพระราชกุศลที่ทรงมีต่อประชากรให้ประจักษ์และเห็นกันได้ว่า ราชปฏิญาณนั้นเป็นสัจธรรมที่แน่แท้มีความหนักแน่นเพียงใด เมื่อจำต้องเสด็จพระราชดำเนินไปจากประเทศไทย เพื่อทรงศึกษาต่อ ในขณะที่ประทับรถยนต์พระที่นั่งผ่านฝูงประชาชน ทรงได้ยินประชาชนคนหนึ่งตะโกนกราบบังคมทูลว่า “อย่าละทิ้งประชาชน” ก็ทรงมีพระราชบันทึกพระราชทานมายังผู้ใกล้ชิดว่า “**อยากจะร้องบอกเขาลงไปว่า ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะทิ้งประชาชนได้อย่างไร แต่รวิงเลยไปไกลเสียแล้ว**” พระราชบันทึกนี้จะเข้าใจได้ว่าเสมือนหนึ่งจะมีพระราชประสงค์ให้ทราบที่ “เราได้เสียดแล้ว และได้ปฏิญาณแล้ว ว่าจักให้ทุกอย่างแก่ประชาชนตราบเท่าที่จะพึงรับตัวเรา และสิ่งที่เราจะให้ไว้ด้วยใจสุจริต” และแล้วตลอดกาลเวลา ๒๕ ปีที่ผ่านมา ก็ได้ทรงแสดงราชสัจธรรมที่แน่แท้ นั้น ให้ประจักษ์เห็นกันได้อย่างชัดเจนนานาประการและตลอดมา โดยมีได้มีวันมีเวลาที่จะขาดเว้น ทรงนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ประเทศพระราชทานความร่มเย็น และทรงขจัดความทุกข์ที่หนักของประชาชนให้เหือดหายหรือเบาบาง ทรงยังให้ความสมบูรณ์พูนสุขที่น้อยให้เป็นความผาสุกที่ยิ่งใหญ่มาได้โดยตลอดเวลา ๒๕ ปี แต่ทั้งนี้ ประชาชนในชาติไทยที่ไม่มีใจเป็นพาล ย่อมต่างตระหนักกันทั่วทุกตัวคนว่า ในการนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องทรงเสียสละต่อสู้อภัยด้วยพระสติปัญญาและวิริยะที่ยิ่งใหญ่ โดยไม่ทรงคำนึงถึงทั้งพระพลานามัย ทั้งความสุขสบาย ทรงทนต่อความยากลำบากนานาประการ ทั้งนี้ก็เพื่อสวัสดิภาพและความผาสุกของประชาชน และที่ทรงสามารถทำได้ก็ด้วยสัจธรรมที่ทรงยึดมั่นมานับตั้งแต่นาทีแรกที่ทรงรับราชสมบัติ จึงจะเรียกได้ว่าปีนี้ในปีที่ ๒๕ ภายใต้ร่มพระบรมเดชาานุภาพ” * คำกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลของพระบรมวงศานุวงศ์เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยเฉลิมฉลองวโรกาสสมโภชครบ ๒๕ ปี ตั้งยกมาข้างต้น ยังคงทันสมัย แม้กาลเวลาจะล่วงเลยมาอีก ๓๕ ปี จนทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปีในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นี้ พระราชจรรยาวัตรก็ยังไม่แปรเปลี่ยนไป

เมื่อรัฐสภามีมติเป็นเอกฉันท์ที่จะกราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชเสด็จขึ้นดำรงสิริราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ขณะมีพระชนมายุเพียง ๑๘ พรรษา หลังสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ทรงถามพระโอรสว่า “**รับไหมลูก**” ทรงตอบด้วยพระราชกุศลที่เข้มแข็งว่า “**รับ**” ปวงพสกนิกรที่มีความทุกข์ท่วมทับจิตใจ เศร้าโศก ว่าเหว่ หวาดหวั่น และสับสน พลันรู้สึกว่ามีที่ยึดเหนี่ยวและเกิดความหวังขึ้นมาใหม่ ดังดวงสุริยาฉายแสงหลังราตรีกาลผ่านพ้น พระวรวงศเธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัตกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร อดีตประธานองคมนตรี ทรงนิพนธ์ว่า “กฎแห่งธรรมชาติดีมีอยู่ว่า เมื่อราตรีกาลได้ปกคลุมโลกลงไว้มืดสนิทพักหนึ่งแล้ว ท้องฟ้าจะค่อย ๆ สว่างขึ้นด้วยรัศมีทองเรือง ๆ แต่ภายในไม่กี่นาทีที่ท้องฟ้าอันงดงามนั้นก็ค่อย ๆ จางลงโดยลำดับ จนหมดไป บัดนี้จึงจะมีแสงสุริยาทิพย์โผล่ขึ้นมาในท้องฟ้า ทำให้โลกกระปรี้กระเปร่าขึ้น เป็นกำหนดสำหรับคนที่ทำงานเลี้ยงชีพได้เริ่มออกปฏิบัติอาชีพ ...ส่วนการสืบราชสมบัติตามกฎมณเฑียรบาลอันบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น ย่อมตกอยู่แก่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช พระราชอนุชา ลำดับนี้ “**แสงเงินแสงทอง**” ก็นับว่าจางไปความต่อนึ่งของคำกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลของ พ.อ.พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล แทนพระบรมวงศานุวงศ์ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอัมรินทร์วินิจฉัยมไหสุรยพิमान ในพระบรมมหาราชวัง เนื่องในวันฉลองรัชดาภิเษก เมื่อ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๔ คัดจากหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พล.ต.พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล ม.จ.ก., ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม. ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส, ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙.

* ความต่อนึ่งของคำกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลของ พ.อ.พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล แทนพระบรมวงศานุวงศ์ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอัมรินทร์วินิจฉัยมไหสุรยพิमान ในพระบรมมหาราชวัง เนื่องในวันฉลองรัชดาภิเษก เมื่อ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๔ คัดจากหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พล.ต.พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล ม.จ.ก., ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม. ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส, ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙.

มหาชนต่างพากันรอกว่าแสงสุริยาทิตย์จะขึ้นมารื้อฟื้นโซ่คชะตาของชาติไทยหรือไม่” ** ในการทรงรับพระราชภารกิจอันยิ่งใหญ่นี้ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากรได้กราบบังคมทูลถามและมีพระราชดำรัสตอบว่า **“เพราะฉันเป็นคนไทย ประชาชนเขาต้องการให้ฉันทำหน้าที่”** และในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้พระราชทานคำมั่นสัญญาอันศักดิ์สิทธิ์ของพระมหากษัตริย์ต่อประชาชนทั้งแผ่นดิน หลังจากที่ทรงรับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระนพปฎลมหาเศวตฉัตร และเฉลิมพระนามเป็น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรามามาธิบดี จักรีนฤพดินทร์ สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร โดยทรงหลังทักษิโณทกและมีปฐมบรมราชโองการว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”**

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ยึดมั่นในคำมั่นสัญญาที่พระราชทานแก่อำนาจอธิปไตยอย่างเคร่งครัด ดังความที่ตรัสไว้ในปฐมบรมราชโองการว่าจะทรงครองแผ่นดินโดยธรรม ธรรมะที่ว่านี้คือ ทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นธรรมะ ๑๐ ประการ สำหรับพระราชาทรงปฏิบัติในการปกครองบ้านเมือง ให้เจริญรุ่งเรืองมีความร่มเย็นเป็นสุขสันติ แต่ทั้งนี้เสนา-อำมาตย์จะต้องรับเอาการของพระราชาปฏิบัติโดยยึดหลักทศพิธราชธรรมอย่างเคร่งครัดด้วย และจะต้องรักประชาชนและทำงานเพื่อประชาชนอย่างทุ่มเท ดังเช่นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติติดต่อกันมายาวนานถึง ๖๐ ปี พระราชธรรม ๑๐ ประการ ได้แก่ ทาน (การให้)

ศีล (การสำรวมในศีล) บริจาค (การบริจาค) อาชชว (ความซื่อตรง) มททว (ความเป็นผู้อ่อนโยน) ตป (ความเพียร) อกโกธ (ความไม่โกรธ) อวิหีสา (ความไม่เบียดเบียน) ขนฺติ (ความอดทน) และ อวิโรธ (ความไม่คลาดธรรม) การบำเพ็ญและรักษาพระราชธรรมนี้ เป็นที่ประจักษ์แล้วอย่างชัดเจนว่าทรงกระทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและปวงชนชาวไทย ด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่สมบูรณ์พร้อมด้วยพระเมตตาคุณ พระกรุณาคุณ และพระขันติคุณทุกประการมาโดยตลอด ทุกกาลทุกเวลาทุกสมัย ทั้งในยามที่ทรงพระเกษมสำราญและในยามที่ทรงต้องเผชิญกับความยุ่งยากพระราชหฤทัย เป็นเหตุให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศและพสกนิกรชาวไทยถ้วนหน้า พระราชจรรยาวัตรนี้ยังเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่ประชาชนชาวโลกอีกด้วย จึงกล่าวได้ว่า ทรงเป็นมหาราชที่เป็นขวัญใจของมวลมนุษย เพราะด้วยการทรงรักษาสัจธรรมอันเป็นราชธรรมของมวลกษัตริย์และประมุขแห่งหมู่ชน

ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติได้ทรงบำเพ็ญและอุทิศพระองค์ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ศาสนา และประชาชน ทุกเมื่อทุกขณะ และทุกอย่างทุกประการ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงรอบรู้ทุกด้าน ทรงมุ่งใช้พระปรีชาญาณเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นโดยมิได้มุ่งหวังประโยชน์ส่วนพระองค์แต่ประการใด ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีความกตัญญูต่อพสกนิกร ด้วยทรงตระหนักดีว่าพวกเขาได้ถวายราชสมบัติ ถวายความจงรักภักดี ความเสน่หา และทุกสิ่งทุกอย่างแม้กระทั่งชีวิตก็ยอมถวายได้ ตลอดรัชสมัยจึงทรงเฝ้าห้วงใยและคอยหาทางบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่พสกนิกรทุกวันคืน ทรงใช้พระปรีชาญาณ ใช้พระบรมราชาบาย ในการแนะนำสั่งสอน เพื่อแก้ไขความทุกข์ของประชาชน ทรงริเริ่มนานาโครงการในพระราชดำริซึ่งเป็นแบบอย่างการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนในการทำกินและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ โดยการจัดและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในประเทศอย่างประหยัดและคุ้มค่า พระราชทานทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศที่มุ่งส่งเสริมอุตสาหกรรมและการพาณิชย์เชิงทุนนิยม ที่มีต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งทำมาหากินอยู่ในชนบท อีกทั้งทรงบริจาคพระราช อดตชีวประวัติ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร, หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ม.จ.ก., ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม. ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส, ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗.

** อดตชีวประวัติ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร, หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ม.จ.ก., ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม. ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส, ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗.

ทรัพย์ทั้งที่รัฐบาลจัดถวายและที่เป็นของส่วนพระองค์ พระราชทานให้เพื่อขจัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนอยู่มิเว้นว่าง ทรงระงับข้อพิพาทบาดหมางทางการเมือง เท่าที่ขอบเขตพระราชอำนาจจะอำนวย เพื่อให้ประเทศชาติหลุดพ้นจากวิกฤตการณ์ กาลใดที่หมู่ชนเบียดเบียนมุ่งร้ายซึ่งกันและกัน และแตกแยกสามัคคีกัน ด้วยความโหดเหี้ยมบาปบุญญา อันจะเป็นเหตุให้บ้านเมืองล่มจม ก็จะทรงหาทางให้เกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ พระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยให้เห็นหนทางรอดพ้นวิกฤต หรือพระราชทานพระบรมราโชวาทให้มีสติ ให้ต่างสำนึกตน ให้ต่างฝ่ายต่างอภัยให้กัน ให้เกิดธรรมในใจ เพราะมีพระราชประสงค์อย่างแรงกล้าที่จะให้มีสามัคคีธรรมในหมู่มวลประชากรชาวไทย ทรงคอยพระราชทานความสว่าง ความหวัง หนทาง และกำลังใจให้เกิดขึ้นทุกหนแห่งที่อยู่ในสภาพสิ้นหวังตั้งตอกอยู่ความมืด นี่คือน้ำใจแห่งความกตัญญูที่ไม่มีมาตรา ไม่มีขอบเขต เพราะมิได้ทรงคำนึงว่าพสกนิกรคนนั้น คนนี้ จะจงรักภักดี จะเป็นมิตร หรือจะเป็นศัตรูเกลียดชังพระองค์หรือไม่ เพราะถ้าหากเป็นพสกนิกรชาวไทยแล้ว จักต้องได้รับพระมหากรุณาธิคุณเป็นการตอบแทนบุญคุณ ถ้วนหน้า จักว่าเป็นกตัญญูธรรมที่แน่แท้ สดใส บริสุทธิ์ผุดผ่องล้ำค่า ดุจดวงสุรียาติศย์ที่ส่องแสงมาให้มวลมนุษยชนพื้นพิภพ ดำรงชีวิตได้ทั่วถ้วนหน้าโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง จึงทรงเป็นที่รักใคร่ของปวงชนชาวไทย และเป็นที่ยื่นชมเคารพนับถือในบรรดาประเทศทั่วสากลโลก

เนื่องในมิ่งมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ปวงข้าพระพุทธเจ้าชาวกรมวิทยาศาสตร์ทหารบกถ้วนบังเกิดความปรีดาปราโมทย์เป็นยิ่งนัก จึงขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสนี้ถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาทและตั้งจิตอธิษฐาน ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ กอปรกับความสำนึกและความภูมิใจที่โชคดียังได้เกิดเป็นคนไทยภายใต้พระบรมโพธิสมภาร ขอให้บุญญาภานุภาพอันเกิดแต่คุณความดีที่ได้ทรงบำเพ็ญมาแล้วตลอดรัชกาล และคุณพระศรีรัตนตรัย อันเป็นที่พึ่งของมวลมนุษยย์ อีกทั้งพระบรมเดชานุภาพของพระมหาจักราช อันมีพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระปิยมหาราช เป็นที่ตั้ง และพระบรมเดชานุภาพของอดีตไทยมหาราช อันมีสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นองค์ประธาน พร้อมด้วยเดชอำนาจของมวลไทย เทวาราช อันมีพระสยามเทวาราชเป็นใหญ่ ตลอดจนบุญกุศลที่ปวงข้าพระพุทธเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้วและที่จะบำเพ็ญต่อไป ในกาลข้างหน้า จงได้เป็นพลังดลบันดาลให้สมเด็จพระมหารัชมหาราชเจ้าพระองค์นี้พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมราชโอรสและธิดา ทรงพระสำราญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ช้วนิจนิรันดร์ ขอพระบรมเดชานุภาพและพระบุญญาธิการจงแผ่ไพศาล หม่อมมารและอริราชศัตรูจงพ่ายแพ้แก่พระบารมี สำนึกในความผิด และกลับใจ มาสวามิภักดิ์ใต้เบื้องพระยุคลบาท ทุกเมื่อทุกขณะ และทุกกรณี ขอให้พระราชประสงค์อันยิ่งใหญ่เหนือสิ่งอื่นใด คือ ให้บรรดาพสกนิกรชาวไทยได้มีความสุข มีความสุจริต สมานสามัคคี ร่วมกันนำความผาสุกมาสู่ตนและประเทศชาตินั้น จงเป็นผลสมดังพระราชหฤทัยประสงค์ทุกประการ ขอทรงสถิตสถาพรในไอศูรย์สิริราชสมบัติ เฉลิมสยามรัฐสีมาอาณาจักร เป็นร่มเกล้าเหล่าอาณาประชาราษฎร์ไทยและปวงข้าพระพุทธเจ้าชาวกรมวิทยาศาสตร์ทหารบกตลอดไป ชั่วกาลนานเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า พันเอก หม่อมเจ้าเฉลิมศึก ยุคล
 ในนามข้าราชการ ลูกจ้าง กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก
 และข้าราชการ พลทหาร กองร้อยวิทยาศาสตร์ที่ ๑
